

разложението се загнѣзва въ нашето село и застрашава неговата сѣдба.

Днесъ селото има нужда отъ просвѣтни работници, съ здравъ усѣтъ и разбиране на своята работа, съ чувство на добри граждани и съ съзнанието на творци, върху плещитѣ на които се гради благосъстоянието на страната.

*

Нѣщо липсва на нашето народно училище. То като че ли наподобява растение, поникнало не на своя почва. Долавя се въ него нѣщо неестествено. То дава грамотностъ, но тая грамотностъ твърде малко допринася за културата на народнитѣ маси.

Нека се обясня примѣрно.

Нашиятъ земеделски стопанинъ е запознатъ „по своему“ съ своята работа. Оре, сѣе, жъне, вършее. Отглежда добитѣкъ — едѣръ и дребенъ — и го използва. Всичко това той е училъ и учи практически отъ бащи и дѣди. Познати му сѣ известни природни явления, тѣсно свързани съ неговия трудъ. Той знае, че на неразработената цѣлина жито не расте. Знае, че безъ влага житото съхне, безъ торъ нивата дава по-малко плодъ.

Но защо земеделецътъ върши известна работа така, а не иначе? Защо става това явление, а не друго? — Изобщо, нашиятъ земеделецъ не си задава такива въпроси. И ако той въ своята работа и наблюдения влагаше разумъ, ако бѣ свикналъ при всѣка работа, при всѣко явление да си задава въпроса: „защо?“, той би получилъ съвсемъ други резултати отъ своя трудъ. Така напримѣръ, ако той знае, научно разбира, защо оре, той би възприелъ лесно и дълбоката оранъ, и подметката на стърнищата и работата съ култиватора. Ако той знае, защо наторената нива дава повече плодъ, ако знае що е това торъ и неговия съставъ, тогава самъ би се погрижилъ да си направи модерно торище. И т. н.

Въ това „защо“ се крие преходътъ отъ незнанието къмъ знанието.

Върху това „защо“ трѣбва да се гради цѣлата работа на нашето народно училище. Това ще рече, да напоимъ училището съ сокъ отъ живота, а животътъ да стане мѣсто за учение. Ще рече, да градимъ, като вземаме материалъ изъ самия животъ. Ще рече, да насочимъ, да дадемъ възможностъ на детето, да изследва, изучава живота, който го заобикаля. И понеже земеделско-стопанскиятъ трудъ дава най-голѣмото съдържание на живота на нашата страна, ще рече, да сложимъ работата на народното училище върху този трудъ.